

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego,
w sprawie **G.J.**

skazanego z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 29 marca 2018 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 19 maja 2017 r., sygn. akt VII Ka .../16

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ś.

z dnia 15 kwietnia 2016 r., sygn. akt II K .../14,

1/ oddała kasację;

2/ zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. S.

B. - Kancelaria Adwokacka w Ś., kwotę

442,80 (czterysta czterdzieści dwa 80/100) zł, w tym 23%

**VAT, tytułem wynagrodzenia dla obrońcy z urzędu za
sporządzenie i wniesienie kasacji;**

**3/ zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych
postępowania kasacyjnego obciążając nimi Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

G.J. stanął pod zarzutem tego, że:

- w dniu 1 maja 2014 roku w Ś., poprzez uderzenie J.S. pięścią w głowę, spowodował u niego obrażenia ciała w postaci rany tłuczonej lewego łuku brwiowego, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonego na okres poniżej 7 dni, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 19.06.2012 r. w sprawie o sygnaturze akt IIK .../06 za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu tj. z art.158 § 1 k.k. i art.157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w warunkach art. 64 § 1 k.k. działając przy tym publicznie i bez powodu, okazując rażące lekceważenie porządku prawnego

tj. popełnienia czynu z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Ś., w sprawie II K .../14, uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa i za to wymierzył mu karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, a także na podstawie art. 57a § 2 k.k. orzekł nawiązkę w kwocie 2.000 zł na rzecz pokrzywdzonego.

Orzeczenie to zaskarżone zostało apelacją obrońcy, w której podniesiono zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych i rażącej niewspółmierności kary oraz osobistą apelacją oskarżonego, w której podniósł on szereg zarzutów dotyczących naruszenia prawa procesowego w zakresie gromadzenia i oceny dowodów oraz wadliwego dokonania ustaleń faktycznych i sporządzenia uzasadnienia wyroku. W obu skargach wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego. Alternatywnie zaś o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ewentualnie o złagodzenie kary i warunkowe zawieszenie jej wykonania.

Sąd Okręgowy w Z. po rozpoznaniu apelacji, wyrokiem z dnia 19 maja 2017r. w sprawie VII Ka.../16, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Wyrok ten został zaskarżony apelacją obrońcy skazanego, w której podniesiono zarzuty obrazy prawa procesowego:

1. art. 449a k.p.k. polegające zwróceniu akt sprawy Sądowi Rejonowemu

celem uzupełnienia uzasadnienia pomimo braku ustawowych przesłanek i stwierdzeniu, że treść uzupełnionego uzasadnienia nie była przez obrońcę kwestionowana,

2. art. 453 § 2 k.p.k. w zw. z art. 394 § 1 lub 2 k.p.k. w zw. z art. 427 § 1 i 2 k.p.k. polegające na nie ujawnieniu w trakcie przewodu sądowego w postępowaniu odwoławczym pisemnego oświadczenia obrońcy z dnia 10.05.2017 r. (k. 489-91) uzupełniającego i rozszerzającego zarzuty postawione w osobistej apelacji oskarżonego, w sytuacji gdy modyfikacja osobistej apelacji oskarżonego była dopuszczalna,

3. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. polegające na nie rozważeniu zarzutów skutecznie podniesionych przez obrońcę oskarżonego w uzupełnieniu środka odwoławczego, pomimo takiego obowiązku ze strony sądu odwoławczego.

Wskazując na powyższe obrona wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Choć zarzuty postawione w kasacji ocenić należy jako częściowo zasadne – wskazujące na realnie zaistniałe uchybienia, to nie mogły one odnieść w postępowaniu kasacyjnym oczekiwanego przez obronę rezultatu, gdyż wady te, nie miały istotnego wpływu na treść zaskarżonego wyroku, nie została zatem spełniona zasadnicza przesłanka z art. 523 § 1 k.p.k.

Bezsprzecznie ma rację skarżący, że procedując w niniejszej sprawie Sąd Odwoławczy rażąco naruszył art. art.449a k.p.k.

W pełni należy zgodzić się w tej kwestii ze skarżącym, że instytucja, przewidziana w tym przepisie nie może być wykorzystywana przez sąd odwoławczy do tego, aby nakazać sądowi I instancji sporządzenia „lepszego” uzasadnienia lub takiego uzasadnienia, które w większym stopniu spełniałoby oczekiwania osób kontrolujących to orzeczenie. W pełni należy zgodzić się tu ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy m. in. w wyroku z dnia 1 marca 2017 r. (Lex nr 2278307), czy analogicznie w wyroku z dnia 12 września 2017 r. w sprawie III KK 377/17 (OSNKW 2018/1/5, LEX nr 2374989), że: *„tylko w sytuacji, gdy nastąpiło ograniczenie treści uzasadnienia w następstwie skorzystania przez sąd pierwszej instancji z możliwości zwerbalizowanych w art. 423 § 1a k.p.k. oraz art. 424 § 3*

k.p.k., czyli gdy sąd ograniczył uzasadnienie tylko do tych części wyroku, których wniosek o uzasadnienie dotyczy, możliwe jest zastosowanie art. 449a k.p.k.”. Taka sytuacja w niniejszej sprawie w oczywisty sposób nie zaistniała.

Dostrzegając to podniesione słusznie przez obronę uchybienie, poza podzieleniem krytycznego stanowiska, co do pracy w tym zakresie Sądu Odwoławczego, nie można już zgodzić się ze skarżącym w ocenie jego skutków. Zauważyć bowiem należy, że art. 455a k.p.k. (obowiązujący w czasie orzekania przez Sąd Odwoławczy) jednoznacznie zakazywał uchylecia wyroku Sądu I instancji z tego powodu, że jego uzasadnienia nie spełnia wymogów określonych w art. 424 k.p.k. Omówione uchybienie nie mogło zatem w żadnym razie skutkować uchyleciem wyroku do ponownego rozpoznania, a więc nie mogło też mieć istotnego wpływu na treść skarżonego orzeczenia.

Jeżeli zatem Sąd Okręgowy odczuwał potrzebę uzupełnienia wyводу w zakresie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku pierwszoinstancyjnego, winien sam to uczynić w uzasadnieniu swego orzeczenia.

Jednocześnie zauważyć wypada, że choć omówienie kwalifikacji prawnej przypisanego czynu przedstawione na k. 3 uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego jest bardzo zwięzłe, wręcz lakoniczne, to wskazuje na najistotniejsze powody takiej, a nie innej oceny zarzuczonego czynu. Wskazuje bowiem na wypełnienie znamion występkę z art. 157 § 2 k.k., przyczyny przyjęcia kwalifikacji z art. 57a § 1 k.k. i odsyła do odpowiednich kart, na których znajdują się karty karne i odpisy wyroków, co pozwala na ocenę zachodzenia warunków z art. 64 § 2 k.k.

Nie można też zgodzić się z obroną, że Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia art. 453 § 2 k.p.k. w zw. z art. 394 § 1 lub 2 k.p.k. w zw. z art. 427 § 1 i 2 k.p.k. czy 433 § 1 i 2 k.p.k. poprzez nie ujawnienie w trakcie postępowania odwoławczego pisemnego oświadczenia obrońcy „uzupełniającego i rozszerzającego zarzuty postawione w osobistej apelacji oskarżonego”.

Podstawową kwestią, na którą należy tu wskazać jest to, że wskazane pismo obrońcy w istocie nie stanowi uzupełnienia, czy rozszerzenia zarzutów postawionych w skardze oskarżonego, lecz *de facto*, jest niezależną, odrębną apelacją wniesioną przez nowego obrońcę, gdyż odbiega ona treścią i zakresem od bardzo konkretnych – nazwanych i zakwalifikowanych – zarzutów postawionych

przez G.J. (jak i ówczesnego obrońcę). Jako taka, bezsprzecznie wniesiona została po terminie z art. 445 § 1 k.p.k.

Pozostaje zatem przyjąć, że pismo to jako wskazujące na istotne uchybienia zaistniałe w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, winno być odczytane przez Sąd Odwoławczy, jako sygnał do rozważenia podniesionych w nim kwestii w trybie art. 440 k.p.k.

Takiego ustosunkowania się w uzasadnieniu Sądu Odwoławczego rzeczywiście zabrakło.

Zabrakło jednak również w kasacji zarzutu naruszenia wskazanego wyżej art. 440 k.p.k., a Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację jedynie w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym, w istocie, tylko w sytuacji zaistnienia przesłanek z art. 439 k.p.k. (art. 536 k.p.k.).

W tej sytuacji, już tylko na marginesie, wypada wskazać, że również w ocenie Sądu Kasacyjnego wniosek o przesłuchanie świadka P.K. został w pełni słusznie oddalony, skoro wszystkie dowody zgromadzone w sprawie wskazywały na to, że uciekł on z miejsca zdarzenia zanim weszło ono w stadium z udziałem pokrzywdzonego. Tym samym też, zeznania tego świadka nie mogły mieć żadnego wpływu na przyjęcie kwalifikacji z art. 57a § 1 k.k. (uczestniczył on w we wcześniejszej części zdarzenia, które nie stało się przedmiotem żadnego zarzutu i nie pozostawało w żadnym istotnym związku z późniejszym jego przebiegiem). Stąd też podstawą oddalenia wniosku w tym zakresie powinien być art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k., a nie przyjęty przez Sąd pkt 2 tego przepisu. Nie miało to jednak żadnego istotnego wpływu na treść zapadłego wyroku.

Nie można również mówić o naruszeniu art. 168 k.p.k., na co wskazała w swym piśmie obrona. Bezsprzecznie Sąd Rejonowy w uzasadnieniu swego wyroku stwierdził, że *„do zajścia doszło (...) w miejscu bardzo uczęszczanym (...) co Sądowi wiadome jest z urzędu”*. Użycie takiego sformułowania jest ewidentnie błędne, bowiem **notoryjność sądowa to znajomość określonego faktu przez sąd z urzędu, z racji jego działalności**. Tylko do takiej wiedzy odnosi się wymóg z art. 168 k.p.k. – zwrócenia uwagi stronom. W oczywisty sposób strony mogą bowiem takiej wiedzy nie posiadać. W niniejszej sytuacji jednak sędzia prowadzący sprawę odwołał się do swojej własnej wiedzy na temat miejsca przestępstwa, która

nie była niczym innym, jak faktem powszechnie znanym w danej okolicy. Zatem wcale nie była to wiedza uzyskana przez sąd z urzędu – z racji np. rozpoznawania innych spraw, tylko wiedza powszechna. Zgodna zresztą z niekwestionowanymi przez żadną ze stron realiami niniejszej sprawy. I ten zatem zarzut nie mógł mieć jakiegokolwiek wpływu na treść zapadłego przed Sądem Odwoławczym wyroku.

Kierując się przedstawionym względami Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

a.ł